

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Jana Ferneckého a Martina Bobáka ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**
bytem X

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 13. 1. 2026, č. j. 10.04-000149/25-0002, č. j. 10.04-000150/25-0002, č. j. 10.04-000151/25-0002, č. j. 10.04-000154/25-0002 a č. j. 10.04-000155/25-0002

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. V nynější věci se městský soud zabýval dalším z mnoha sporů žalobkyně s žalovanou nad otázkou určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (zákon o advokacii). Žalobkyně podala žalobu proti celkem pěti v záhlaví uvedeným rozhodnutím žalované, která jí ve všech případech advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu neurčila.
- 2. Žalobkyně žádostí z 18. 11. 2025 požádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2025, č. j. 11 A 51/2025 - 37. Žalovaná rozhodnutím č. j. 10.04-000149/25-0002

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

(rozhodnutí I) žalobkyni advokáta neurčila pro nesplnění podmínek zákona o advokacii, konkrétně podmínek stanovených v § 18c odst. 3 a § 18 odst. 2 (žalobkyně v žádosti neuvedla a nedoložila jména alespoň dvou jí oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout právní službu, a neprokázala tak, že si ji nemohla zajistit jinak).

3. Další žádostí z 18. 11. 2025 žalobkyně žádala o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2025, č. j. 9 A 30/2024 - 40. Žalovaná rozhodnutím č. j. 10.04-000150/25-0002 (rozhodnutí II) žalobkyni advokáta neurčila pro nesplnění podmínek zákona o advokacii dle § 18c odst. 3 a § 18 odst. 2 (žalobkyně v žádosti neuvedla a nedoložila jména alespoň dvou jí oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout právní službu, a neprokázala tak, že si ji nemohla zajistit jinak).
4. Další žádostí z 18. 11. 2025 žalobkyně žádala o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2025, č. j. 11 A 47/2025 - 37. Žalovaná rozhodnutím č. j. 10.04-000151/25-0002 (rozhodnutí III) žalobkyni advokáta neurčila pro nesplnění podmínek zákona o advokacii dle § 18c odst. 3 a § 18 odst. 2 (žalobkyně v žádosti neuvedla a nedoložila jména alespoň dvou jí oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout právní službu, a neprokázala tak, že si ji nemohla zajistit jinak).
5. Žádostí z 20. 11. 2025 žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu ve věci ústavní stížnosti proti usnesení Nejvyššího správního soudu (NSS) z 26. 9. 2025, č. j. 2 As 131/2025 - 32. Žalovaná rozhodnutím č. j. 10.04-000154/25-0002 (rozhodnutí IV) žalobkyni advokáta neurčila pro nesplnění podmínek podle § 18c odst. 3 a § 18 odst. 2 zákona o advokacii (žalobkyně neuvedla a nedoložila jména alespoň dvou jí oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout právní službu, a neprokázala tak, že si ji nemohla zajistit jinak, a dále proto, že žádost nebyla včasná).
6. Konečně další žádostí z 20. 11. 2025 žalobkyně dále požádala o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu ve věci ústavní stížnosti proti usnesení NSS z 30. 9. 2025, č. j. 1 As 103/2025 - 26. Žalovaná rozhodnutím č. j. 10.04-000155/25-0002 (rozhodnutí V) žalobkyni advokáta neurčila pro nesplnění podmínek podle § 18c odst. 3 a § 18 odst. 2 zákona o advokacii (žalobkyně neuvedla a nedoložila jména alespoň dvou jí oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout právní službu, a neprokázala tak, že si ji nemohla zajistit jinak, a dále proto, že žádost nebyla včasná).

II. Obsah žaloby

7. Proti všem těmto rozhodnutím žalobkyně brojila společnou žalobou, v níž se jednak domáhala vyslovení jejich nicotnosti pro nedostatek pravomoci žalované rozhodovat o určení (či zrušení) advokáta za úplatu a absenci zákonného podkladu pro určení advokáta za úplatu; eventuálně se domáhala jejich zrušení. Namítala, že přístupem žalované jí bylo odepřeno právo na přístup k soudu dle čl. 36 odst. 1 a práva na právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (Listina).
8. Podle žalobkyně není dána pravomoc žalované rozhodovat o určení advokáta za úplatu či zrušení určení advokáta za úplatu, neboť v textu zákona o advokacii ve znění od 1. 1. 2024 není pro použití § 18c k určení advokáta za úplatu náležitá opora, když zákonodárce se ve

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

spojení s určením advokáta za úplatu zcela jasně, určitě a srozumitelně nevyjádřil, což nelze nahradit použitím analogie. To podle žalobkyně vyplývá např. z vyjádření Veřejného ochránce práv (VOP) z 17. 1. 2022, sp. zn. 3/2022/SZD v řízení Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21. Podle VOP je rozporná i možnost analogicky dovodit pravomoc žalované určit advokáta, když vykonává státní moc, jejíž uplatnění musí respektovat čl. 2 odst. 2 Listiny. Dále odkázala na rozsudek NSS z 30. 9. 2003, č. j. 6 A 82/2000 - 43, podle kterého nedostatek působnosti státního orgánu způsobuje nicotnost vydaného aktu. Žalobkyně zdůraznila, že nejde o otázku, kdo má být žalovaným. Z nálezu Ústavního soudu z 21. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 3283/18 (byť se týká jiného právního předpisu) vyplývá, že soud nemůže v podmínkách právního státu rozšiřujícím výkladem novelizovaných ustanovení zákona, nebo dokonce pomocí analogie, dojít (za předpokladu konzistentního a racionálního jednání zákonodárce) k závěru, že si stát může bez výslovné úpravy nastavit pravidla (v tamějším případě pro zpoplatnění odvolání podaného žalobcem) tak, že ztíží napadení v jeho neprospěch vydaných rozsudků. Podle Ústavního soudu takto vzniklou nejasnost (tzv. pravou mezeru) může odstranit jen zákonodárce, nikoli obecný soud.

9. Žalobkyně dále rozporovala ponechání požadavku ve formuláři „*Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu*“ (formulář), který je přílohou č. 5 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb. (vyhláška) uvést údaj „ustanovení zástupce soudem“ (prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele příslušnému soudu). Tímto v rozporu s Listinou a bez výslovné zákonné právní úpravy formulář stanoví požadavky (ustanovení zástupce soudem, uvedení jmen advokátů) tak, že je tím ztížen žadatelům u určení advokáta za úplatu přístup k soudu a k právní pomoci (zejména v případě povinného zastoupení advokátem v soudním řízení, jak je případ žalobkyně). Tuto nejasnost v zákoně o advokacii mohl odstranit jen zákonodárce, nikoliv Ministerstvo spravedlnosti, jak to učinilo v § 1 odst. 4 vyhlášky postupem podle § 18c odst. 4 věty druhé, který neobsahuje slovní spojení „za úplatu“, a podle § 23 odst. 5 v spojení s § 18c zákona o advokacii, který se nadále týká jen určení advokáta bezplatně.
10. Žalobkyně dále s odkazem na názor městského soudu v rozsudku ze dne 19. 2. 2026, č. j. 15 A 144/2025 - 38, podle kterého, pokud žalobkyně hodlá využít určitý právní institut (tedy určení advokáta), je v souladu s principem „neznalost zákona neomlouvá“ zcela legitimní, aby pro jeho uplatnění nahlédla do znění zákona. Podle žalobkyně však současně platí, že „soud zná právo“.
11. Jde-li o včasnost dotčených žádostí, zdůraznila, že žalovaná nemá pravomoc posuzovat včasnost ústavní stížnosti, když tak může činit jen Ústavní soud. Upozornila na to, že žalovaná o všech žádostech rozhodla s prodlením, ačkoliv tak má učinit bez odkladu. Žalobkyně v tomto ohledu odkázala na rozsudek NSS z 20. 11. 2025, č. j. 6 As 293/2023 - 38, ze kterého plyne nejednotnost rozhodování NSS o včasnosti žádosti o určení advokáta; měl to tak vyřešit rozšířený senát NSS. Zejména není zřejmé, co je lhůtou, kdy „již objektivně nelze úkon včas provést“. V tomto ohledu jsou tak napadená rozhodnutí i nepřezkoumatelná.
12. Žalobkyně zdůraznila, že žalovaná se argumentací svých rozhodnutí, týkající se nemožnosti opatřit si právní službu jinak, pokouší zakrýt svá vlastní pochybení, jakož i nedostatky zákona o advokacii a vyhlášky. Nemůže být proto žalobkyni k tíži, že žalovaná opomíjí případný nárok žalobkyně na náhradu škody dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (zákon č. 82/1998 Sb.), neboť nové rozhodnutí vydané žalovanou po zrušujícím rozsudku soudu by nebylo pouze „akademickým“ rozhodnutím, jak žalovaná ve svých vyjádřeních k obdobným žalobám často uvádí.

13. Závěrem žalobkyně zdůraznila absenci pravomoci žalované rozhodovat o určení (či o zrušení) advokáta za úplatu ve spojení s neexistencí zákonného podkladu pro to. V tomto směru žalobkyně navrhla, aby soud vyslovil nicotnost napadených rozhodnutí, posoudil § 1 odst. 4 vyhlášky dle čl. 95 odst. 1 Ústavy a věc předložil Ústavnímu soudu postupem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

III. Vyjádření žalované a replika žalobkyně

14. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí a odkázala na obsah napadených rozhodnutí, jež netrpí ani vadou nicotnosti. Připomněla, že žalobkyně opakovaně ve svých žalobách tvrdí, že se před žádostmi o určení advokáta za úplatu neobracela na dva advokáty se žádostí o poskytnutí právní služby, protože to již není její zákonná povinnost. K tomu nabízí svůj subjektivní výklad právních předpisů, ačkoliv s ním opakovaně před správními soudy neuspěla. Žalovaná již žalobkyni nepoučovala o současných podmínkách určování advokátů, jelikož daného poučení se jí dostalo v minulosti opakovaně vždy při změně právní úpravy či jejího judikatorního výkladu. Po novele zákona o advokacii účinné od 1. 1. 2024 je právní úprava určení advokáta za úplatu i její výklad ustálený. Žalovaná zdůraznila i význam obecného principu *vigilantibus iura* ve smyslu nenaplněné odpovědnosti žalobkyně stran jejího přístupu k soudům. Chce-li být žalobkyně vůči soudní moci natolik aktivní, měla by si právní pomoc zajistit nejpřirozenější cestou, a to zvolit si sama advokáta.
15. Žalobkyně žádala o určení advokáta za úplatu, v takovém případě je potřeba, aby žalobkyně označila přinejmenším dva advokáty, na které se obrátila s žádostí o poskytnutí dané právní služby a zároveň osvědčit, že jí tito advokáti konkrétní požadovanou právní službu odmítli poskytnout. Úpravu určování advokáta za úplatu je nutno vnímat ve vzájemné souvislosti ustanovení § 18c odst. 3 a § 23 odst. 5 zákona o advokacii. V současnosti již existuje rozsáhlá judikatura mnoha senátů Městského soudu v Praze, které se zabývaly žalobami žalobkyně, přičemž v případech, kdy rozhodnutí žalované stojí na obdobných důvodech, jsou tyto žaloby zamítány.
16. Jde-li o druhý důvod pro neurčení advokáta, tj. otázku včasnosti (rozhodnutí IV a V) v obou případech žalobkyně doručila žádost žalované pouhých 11 dnů před skončením propadné lhůty pro podání ústavní stížnosti. Nedávná judikatura správních soudů ve většině případů dovodila, že dva týdny před skončením lhůty je žádost podána nikoliv včas, a naopak tři týdny před skončením lhůty je podána včas. Žalovaná totiž musí mít časový prostor pro rozhodnutí o žádosti, určený advokát se musí s věcí seznámit, kontaktovat žadatele, ten mu musí udělit plnou moc, advokát musí sepsat ústavní stížnost apod. Pokud jde o procesní stav týkající se rozhodnutí IV a V podle žalované dle dostupných informací z internetových stránek NSS žalobkyně ústavní stížnosti sama bez právního zastoupení nepodala. Žalovaná dodala, že o kasačních stížnostech podaných bez právního zastoupení NSS již rozhodl, nynější řízení je tak toliko řízením akademickým, což žalobkyně v době podání žaloby již věděla. Je otázkou, zda správní soud vůbec může poskytnout ochranu veřejným

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

subjektivním právům žalobkyně, když v těchto případech jejich reálné naplnění již není možné.

17. Žalobkyně zaslala soudu repliku, společně s omluvou z ústního jednání, jež přitom sama požadovala. V tomto podání ze dne 22. 4. 2026 setrvala na své žalobní argumentaci a zdůvodnila svoji omluvu tím, že soud nedostál své úřední povinnosti vyslovit ve smyslu § 76 odst. 2 s. ř. s. nicotnost žalobou napadených rozhodnutí pro neexistenci zákonného podkladu. Zopakovala, že pro použití § 18c zákona o advokacii není v textu tohoto zákona od 1. 1. 2024 náležitá opora, protože zákonodárce žádné podmínky pro určení advokáta za úplatu zcela jasně, určitě a srozumitelně nevyjádřil, což nelze nahradit použitím analogie. V tomto směru připomněla zásadu, že „soud zná právo“, podle které by měl rozhodovat nestranně, a to zejména, kdy žalovaná vykonává státní moc ve smyslu čl. 2 odst. 2 Listiny. V podmínkách právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy ve spojení s čl. 36 odst. 2 Listiny nelze rozšiřujícím výkladem novelizovaných znění zákona o advokacii či pomocí analogie akceptovat, že si stát prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti, potažmo žalované, může bez výslovné úpravy nastavit pravidla pro určení advokáta, jak učinilo v § 1 odst. 4 vyhlášky a v její příloze č. 5. Nesouhlasila ani s názorem v bodě 48 rozsudku sp. zn. 18 A 17/2024, kdy se podle ní žádný senát městského soudu nevypořádal s otázkou pravomoci žalované. Stejně tak neposuzoval § 1 odst. 4 vyhlášky ve smyslu čl. 95 odst. 1 Ústavy ve spojení s § 18c zákona o advokacii ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy. Neobstojí tak ani odkazy na dřívější rozsudky městského soudu, které jsou tudíž rovněž nicotné, byť k prohlášení nicotnosti žádného rozhodnutí žalované městským soudem nedošlo.

IV. Posouzení věci soudem

18. Žalobu podala osoba k tomu oprávněná; učinila tak po vyčerpání řádných opravných prostředků a včas. Soud přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
19. Soud o věci rozhodl při ústním jednání, z něhož se ovšem žalobkyně a v návaznosti na to i žalovaná na poslední chvíli omluvily (soud neshledal důvod, proč by nemohl jednat v jejich nepřítomnosti). Soud zároveň neshledal potřebu provádět dokazování (ve věci bylo možné vycházet jen z podkladů obsažených ve správním spise). S ohledem na povahu věci, převážnou repetitivnost argumentace obou stran a ustálenost judikatury soud věc předřadil, neboť o ní bylo možné bez dalšího rozhodnout.
20. V logice soudního přezkumu by se měl soud nejprve zabývat namítanou nicotností napadených rozhodnutí. S ohledem na to, že posouzení těchto námitek závisí na vyřešení meritorních otázek, na tomto místě toliko podotýká, že napadená rozhodnutí nicotnými neshledal. Podle soudu nejsou vnitřně rozporná, jsou založena na řádném zákonném podkladě včetně toho, že žalovaná má nepochybně pravomoc rozhodovat o žádostech o určení advokáta za úplatu. Jde-li pak o nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí IV a V z pohledu včasnosti žádostí, její shledání by na zákonnost napadeného rozhodnutí nemohlo mít vliv (viz níže).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

21. Pokud jde o věcný přezkum napadených rozhodnutí, jádrem sporu je především otázka, zda žalovaná o neurčení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu oprávněně odůvodnila nesplněním podmínky neuvedení a nedoložení neúspěšného pokusu zajistit si poskytnutí právní služby u alespoň dvou jí oslovených advokátů. Na pozadí sporu je pak setrvalá (i přes nespočetné a jednoznačné judikaturní závěry) námitka žalobkyně, že zákon o advokacii neumožňuje určení advokáta za úplatu (resp. že pro to nejsou stanoveny jasné podmínky), což žalobkyně dovozuje z mnoha skutečností; v nynější věci zejména z ustanovení vyhlášky a formuláře. Dále žalobkyně argumentuje tím, že žalovaná nemá pravomoc o žádostech o určení advokáta za úplatu rozhodovat, což podle ní také způsobuje již zmíněnou nicotnost napadených rozhodnutí. U rozhodnutí IV a V se pak soud zabýval dále tím, zda žalovaná oprávněně vytkla, že dotčené žádosti nebyly včasné.
22. Pokud jde zejména o otázku určení advokáta za úplatu a s tím spojených podmínek, zdejší soud se jí zabýval v řadě rozsudcích vydaných na podkladě co do podstaty obdobných námitek žalobkyně, a to např. v rozsudcích z 21. 10. 2024, č. j. 18 A 17/2024 - 42, z 18. 12. 2025, č. j. 18 A 82/2025 - 47 či z 9. 12. 2025, č. j. 10 A 54/2025 - 50, ze kterých soud i v nynější věci převážně vycházel.
23. S ohledem na to, že žalobkyně setrvale nedbá účinné právní úpravy a na ni navazující judikatury správních soudů, která již byla opakovaně nespočetněkrát rozebrána v předchozích rozsudcích, nepovažuje již soud za potřebné a účelné, aby jí stále poučoval o tom samém. V tomto ohledu tak žalobkyni stran základních východisek institutu určení advokáta za úplatu odkazuje mimo jiné na výše uvedené rozsudky.
24. Soud pak toliko připomíná, že v důsledku nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21 došlo s účinností od 1. 1. 2024 k novelizaci zákona o advokacii, který již explicitně upravuje možnost požádat žalovanou o určení advokáta z jiných než příjmových a majetkových důvodů, tj. i za úplatu. S ohledem na to, že žalobkyně dotčené žádosti podala až po účinnosti novely zákona o advokacii, soud se řídil právě zněním § 18 odst. 2, § 18c odst. 1, 2 a 3, § 23 odst. 3 a 5 s účinností od 1. 1. 2024 zákona o advokacii. Stručně pak soud uvádí, že žadatel o určení advokáta pro poskytnutí právní služby tak musí splnit několik kumulativních podmínek podle zákona o advokacii (nesplnění podmínek pro ustanovení soudem, nemožnost si zajistit zastoupení jinak, doložení odmítnutí poskytnutí právních služeb alespoň dvěma advokáty, včasnost, nezastupování jiným advokátem nebo v zákoně uvedenou osobou, absence zneužití nebo zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, doložení příjmových a majetkových poměrů u žádosti o bezplatnou službu). Nesplnění každé z těchto podmínek pro určení advokáta postačí samo o sobě k tomu, aby žalovaná advokáta konkrétnímu žadateli rozhodnutím neurčila (rozsudky NSS z 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021 - 30, či z 29. 2. 2024, č. j. 7 As 217/2023 - 28). Uvedeným nálezem sp. zn. Pl. ÚS 44/21. došlo k narovnání podmínek pro žadatele o určení advokáta, tedy těch, kteří o to žádají z důvodu nedostatečného příjmového a majetkového zázemí, s žadateli z jiných, ale neméně významných důvodů (právě pro objektivní nemožnost zajistit si právní služby jinak). Pro žadatele z obou „skupin“ přitom platí stejná sada kumulativních podmínek. Zákon o advokacii jinými slovy nestanoví, že by se na žádost o určení advokáta za úplatu některá z podmínek (vyjma doložení příjmových a majetkových poměrů) neuplatnila.
25. Z § 23 zákona o advokacii vyplývá, že s účinností od 1. 1. 2024 (tj. účinností novely zákona o advokacii) se rozlišuje určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby (odst. 3) na Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

jedné straně a k poskytnutí právní služby za úplatu (odst. 5) na straně druhé. Normativní odkaz na § 23 odst. 3 zákona o advokacii v § 18c odst. 3 téhož zákona tak nepochybně má svůj nový význam. Je vhodné podotknout, že k zavedení této dichotomie (fakticky trichotomie, viz bod 45 rozsudku sp. zn. 18 A 17/2024) došlo vlivem nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 44/21. Jeho důsledkem je, že zákon o advokacii již *explicitně* upravuje možnost požádat žalovanou o určení advokáta z jiných než příjmových a majetkových důvodů, tj. i za úplatu.

IV.1 Žalobkyně nesplnila podmínku, že ji alespoň dva advokáti odmítli poskytnout požadovanou právní službu

26. Společným důvodem pro nevyhovění žádostem žalobkyně bylo nesplnění podmínky podle § 18 odst. 2 ve spojení s § 18c odst. 3 zákona o advokacii. Žalobkyně již v nynější žalobě výslovně nenamítá ničeho ohledně podmínky doložení odmítnutí poskytnutí požadované právní služby dvěma oslovenými advokáty v případě žádosti o určení advokáta za úplatu (ani netvrdí, že by jí splnila). Soud se tak touto podmínkou již nebude blíže zabývat. Učinil tak již opakovaně v mnoha svých rozsudcích, nepovažuje proto za účelné stále žalobkyni poučovat o tom samém. Pouze k tomu dodává, že již jen pro nesplnění této podmínky žalovaná nemohla její žádosti vyhovět. Žalobkyně pak rozporuje znění vyhlášky a formuláře, pro jejichž protiústavnost, resp. protizákonnost nemohou obstát ani napadená rozhodnutí. Nově pak namítá nedostatek pravomoci žalované rozhodovat o žádostech o určení advokáta za úplatu. Žalobkyně se zjevně snaží novou argumentací zastříit fakt, že uvedenou podmínku nesplnila.
27. V tomto ohledu soud zásadně nemůže přisvědčit tvrzení žalobkyně, že po novele zákona o advokacii účinné od 1. 1. 2024 nestanoví zákon žádné podmínky určení advokáta za úplatu, a že tedy nestanoví ani podmínku doložení neúspěšného pokusu zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou žadatelem oslovených advokátů. Žalobkyně zcela ignoruje závěry vyjádřené např. v opakovaně zmíněném rozsudku sp. zn. 18 A 17/2024 (a v mnoha dalších rozsudcích v jejích vlastních věcech). Je pravdou, že v bodě 48 rozsudku sp. zn. 18 A 17/2024 zdejší soud přisvědčil žalobkyni, že vlivem nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 44/21 nedošlo ke změně § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii. Žalobkyně se ovšem mylně domnívá, že by to mohlo mít na řešení nynější věci vliv. Soud totiž v témže bodě dále zdůraznil, že „*mezi stranami sporná podmínka (rozuměj doložení odmítnutí dvěma advokáty, pozn. soudu) platila již před účinností novely zákona o advokacii, a zákonodárce ji nově (implicitně) vztáhnul i na možnost určení advokáta k poskytnutí úplatné právní služby. Takový postup není v žádném rozporu s nálezem Pl. ÚS 44/21 a není ani jinak protiústavní.*“ Na těchto svých závěrech soud i nadále trvá. Žalovaná tak správně postupuje podle novelizovaného zákona o advokacii reflektujícího uvedený nálezn Ústavního soudu.
28. To rovněž znamená, že pro vydání napadených rozhodnutí nepochybně existoval zákonný podklad. Tím je soudem shora citovaná právní úprava v zákoně o advokacii, podle které žalovaná o žádosti žalobkyně o určení advokáta za úplatu rozhodovala. Je tak zřejmé, že tvrzení žalobkyně o nicotnosti napadeného rozhodnutí je již z tohoto důvodu zcela mylné. Není pochyb o tom, že § 18c zákona o advokacii se nepochybně týká i žadatelů o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu (viz stále opakovaný výklad výše odkazovaných rozsudků). To koneckonců přímo vyplývá z dikce citovaného ustanovení § 23 odst. 5 zákona o advokacii. Ponechání původního znění § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

o advokacii i po novelizaci podle soudu nepochybně ob stojí, když jejich díkce nijak žadatelům nebrání domáhat se poskytnutí právní služby, ať již bezplatné, nebo za úplatu. Zákonnodárce tak nemusel tyto podmínky nově přehodnocovat či uvádět do souladu s nálezem Pl. ÚS 44/21. Zákonná úprava určení advokáta je v současné podobě dle správních soudů v souladu s ústavním pořádkem (jak náležitě rozebral např. desátý senát zdejšího soudu v bodě 27 v rozsudku z 22. 8. 2024, č. j. 10 A 41/2024 - 47).

29. V kontextu výše uvedeného tak nemůže obstát ani zahalení dřívější argumentace do námitky nově ještě silněji zdůrazňující nicotnost napadených rozhodnutí z důvodu tvrzeného nedostatku pravomoci žalované k určení advokáta za úplatu. Soud žalobkyni upozorňuje, že tato pravomoc žalované je výslovně zakotvena v § 18 zákona o advokacii. Nepřípadným je i odkaz žalobkyně na vyjádření VOP sp. zn. 3/2022/SZD, které bylo procesním vyjádřením v řízení před Ústavním soudem pod sp. zn. Pl. ÚS 44/21. Šlo přitom o zcela odlišnou situaci než v nynější věci, kdy VOP za tehdejšího stavu právní úpravy určení advokáta (tedy před derogacním nálezem Ústavního soudu Pl. ÚS 44/21) považoval za nevhodné analogické dovození pravomoci žalované určit advokáta za úplatu. Jinak řečeno, VOP zastával názor, ke kterému se nakonec přiklonil i Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 44/21, a to, že pro možnost žádat o určení advokáta za úplatu musí existovat právní úprava v zákoně o advokacii (a případně v na něj navazujících podzákonných právních předpisech). Žalobkyně z kontextu vytržený úryvek tohoto vyjádření VOP o nepřipustnosti analogie směřoval k tomu, aby možnost žádat o určení advokáta za úplatu nebyla analogicky dovozována. V návaznosti na zásah Ústavního soudu nálezem Pl. ÚS 44/21 je však možnost určení advokáta za úplatu již výslovně zakotvena v zákoně o advokacii, a tím i pravomoc žalované o tom rozhodovat. Nejde tak o žádné analogické dovozování, ale „pouze“ o postup dle zákonem stanovených podmínek. Je to pak žalovaná, kdo je k tomu nepochybně zákonem o advokacii zmocněn. Žalobkyně se tak opětovně snaží touto argumentací zastřít fakt, že institut určení advokáta za úplatu je výslovně zakotven v zákoně o advokacii (a na základě zákonného zmocnění i v podzákonných právních předpisech). Soud proto neshledal důvod postupovat ve smyslu rozsudku NSS sp. zn. 6 A 82/2000 a vyslovit z důvodu nedostatku pravomoci žalované nicotnost napadených rozhodnutí. Lze tak shrnout, že pro určení advokáta za úplatu *žalovanou* existuje zákonná opora, nejedná se tak o žádný rozšiřující výklad či o analogii. Z tohoto důvodu je pak nepřipadným odkaz na nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3283/18. Soud i žalovaná se svým postupem a výkladem plně drží rámce zákonného podkladu.
30. Ve všech případech žalobkyně nejde o dovozování jejích povinností, které by neměly zákonnou oporu. Soud tak vždy v případech žalobkyně postupoval a postupuje zcela v souladu s žalobkyní namítaným principem, že „soud zná právo“. Že se žalobkyně vymýšlením nové argumentace snaží prokázat opak, na tomto faktu ničeho nemůže změnit. Soud totiž výše (ale i mnohokrát jindy) jasně vyložil, jaké je současné legislativní zakotvení institutu určení advokáta, a to včetně jeho určení za úplatu.
31. S výše uvedeným pak souvisí námitky poukazující na změnu formuláře pro osoby žádající o určení advokáta za úplatu. K těm již soud žalobkyni toliko odkazuje na své jiné rozsudky (např. na body 42 a násl. rozsudku městského soudu z téhož dne jako nynější, a to sp. zn. 18 A 129/2025, kde se zdejší soud touto otázkou podrobně zabýval). Soud se tam rovněž

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

zabýval namítanou protizákonností, resp. protiústavností § 1 odst. 4 vyhlášky a s tím spojeným návrhem, aby jej soud zrušil.

32. K žádostem žalobkyně o předložení věci Ústavnímu soudu ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy pak soud ve stejné rovině již po několikáté za prvé uvádí, že povinnost uvést v žádosti jména dvou advokátů, kteří odmítli žadateli právní službu poskytnout, nepovažuje za protiústavní. Jde naopak o logický a přiměřený požadavek. Soud se rovněž neztotožňuje s žalobkyní v tom, že by podmínky pro určení advokáta za úplatu nebyly jasné legislativně vymezeny. Stejně tak soud opakuje, že žalovaná má v zákoně o advokacii výslovně zakotvenu pravomoc rozhodovat o žádostech o určení advokáta za úplatu. Žalobkyně přitom neuvedla žádný relevantní argument, z něhož by bylo možné odvozovat protiústavnost znění zákona o advokacii od 1. 1. 2024 nebo jeho prováděcích právních předpisů. Soud tak dospěl k závěru, že nebyly splněny pro žalobkyni požadované předložení věci Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.
33. Postupem žalované nemohlo dojít ani k porušení práv žalobkyně na přístup k soudu dle čl. 36 odst. 1, ani práva na právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny. Soudu nadto není jasné, proč žalobkyně svými opakujícími se žádostmi neustále zatěžuje žalovanou, aniž se nejdříve (řádně a věrohodně) pokusila obstarat si právní pomoc za úplatu sama. S ohledem na to bude nyní rozhodující senát do budoucna na žaloby nahlížet i optikou toho, zda opakování stále téže argumentace, na níž již soudy tolikrát reagovaly, nenaplnuje pojem zjevného zneužití práva ve smyslu § 46 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. i usnesení zdejšího soudu z 21. 4. 2026, č. j. č. 6 A 27/2026 - 12).

IV.2 Včasnost žádostí

34. Jakkoli to již na výroku rozsudku nemohlo nic změnit (napadené rozhodnutí ob stojí i jen na základě jednoho z důvodů; rozsudek NSS z 10. 4. 2024, č. j. 7 As 195/2023 - 44), soud se dále alespoň stručně vyjádří i k druhému důvodu neurčení advokáta, tedy, že posuzované žádosti nebyly včasné ve smyslu § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Tato otázka se dotýká toliko rozhodnutí IV a V.
35. Je třeba uvést, že zákon o advokacii neuvádí konkrétní lhůtu k podání žádosti o určení advokáta. Pouze klade požadavek na včasnost jejího podání. Judikatura správních soudů je relativně benevolentní v tom, jak posuzovat včasnost žádosti (srov. žalobkyní odkazovaný rozsudek NSS sp. zn. 9 As 122/2022). NSS se v uvedeném rozsudku zabýval situací, kdy žádost žalobkyně o určení advokáta byla doručena 7 dní před uplynutím lhůty pro podání ústavní stížnosti, přičemž uzavřel, že žalovaná nemůže svévolně určovat, kdy je žádost včasná, a kdy nikoliv, když pro takové posouzení nemá zákonnou oporu (srov. body 13 a 14 uvedeného rozsudku). V této věci se NSS neztotožnil s názorem městského soudu, který zdůrazňoval, že včasnost žádosti je třeba posuzovat s ohledem na časové možnosti případně určeného advokáta (aby měl dostatečný čas na přípravu, nastudování věci apod.). NSS zdůraznil, že nelze včasnost žádosti o určení advokáta posuzovat s přihlédnutím k tomu, že případně určený advokát musí mít dostatečný čas pro převzetí věci, seznámení se s ní, vyhodnocení stavu věci a případné vypracování podání.
36. Rovněž navazující judikatura NSS (srov. rozsudky z 1. 6. 2023, č. j. 1 As 23/2023 - 21, či z 20. 11. 2025, č. j. 6 As 293/2023 - 38) se s uvedeným názorem zákazu arbitrárního posouzení včasnosti žádosti ze strany žalované ztotožnila. Na druhou stranu, NSS v bodě 15 rozsudku

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

sp. zn. 6 As 293/2023 zdůraznil, že tímto výkladem nelze zcela „vyprázdnit“ význam § 18 odst. 2, který skutečně obsahuje požadavek na včasnost žádosti. Podle NSS *„nelze požadavek včasnosti interpretovat tím způsobem, že každá žádost o určení advokáta, která je podána před koncem lhůty pro učinění úkonu, k jehož provedení má být advokát určen, je včasná (a to i v případě, že by žádost byla podána v poslední den lhůty), přičemž požadavek včasnosti by nesplnily pouze ty žádosti, jež by byly podány po uplynutí lhůty pro daný úkon. V takovém případě by totiž bylo kritérium včasnosti zcela nadbytečné, neboť by opožděnost žádosti plynula z logiky věci“*.

37. V bodě 16 téhož rozsudku NSS uvedl, že hlediskem včasnosti žádosti je, zda byla žádost podána s dostatečným předstihem, aby ještě bylo *„objektivně možné včas žadateli advokáta určit a včas poskytnout potřebnou službu“*. Jinak řečeno, pokud je žádost podána v době, kdy již objektivně není možné, aby byla právní služba poskytnuta včas, jde o opožděnou žádost. A to i přesto, že bude podána před uplynutím lhůty k učinění úkonu, ke kterému má být advokát určen. To, že žalovaná může prizmatem objektivní účelnosti hodnotit včasnost podané žádosti, ovšem neznamená automaticky, že včasnost žádosti může hodnotit na základě arbitrárních kritérií jako jsou odhadovaná doba pro doručení rozhodnutí, dostatečná doba pro přípravu advokáta apod. To je přesně smysl toho, co NSS uvedl v žalobkyní poukazovaném bodě 17 rozsudku sp. zn. 6 As 293/2023). Rozsudky NSS sp. zn. 9 As 122/2022, 1 As 23/2023 a 6 As 293/2023 tak na sebe vzájemně navazují a v souhrnu říkají to samé, a to, že žalovaná nemůže včasnost posuzovat *toliko* dle arbitrárních kritérií. Zároveň však platí, že otázka včasnosti má svůj význam, žalovaná ji proto posoudí v tom ohledu, zda má vůbec ještě smysl advokáta určit, aby mohl být požadovaný úkon včas proveden. Nejde tak o žádný rozpor v judikatuře NSS, který by vyžadoval posouzení rozšířeným senátem; jde *toliko* o postupný vývoj judikatury v této otázce.
38. Namítá-li pak žalobkyně, že není zřejmé, co se rozumí v rozsudku NSS sp. zn. 6 As 293/2023 zmíněnou lhůtou, ve které již nelze objektivně požadovaný úkon provést, i na tuto otázku NSS v uvedeném rozsudku přinesl odpověď. V bodě 16 rozsudku totiž jasně vyložil, že žalovaná může s ohledem na výše uvedené za opožděné označit pouze žádosti podané *v řádu nižších jednotek dnů* před koncem lhůty pro učinění úkonu, kdy již včasné určení advokáta a poskytnutí právní služby nebude objektivně možné. Pravidla týkající se posouzení včasnosti žádosti jsou tak zřejmá. Dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii musí žalovaná hledisko včasnosti u žádostí posoudit; jde nepochybně o jednu z podmínek pro její úspěšné podání. Pokud jde o konkrétní kritéria, resp. přístup k hodnocení včasnosti, ta již postupně dovodila judikatura.
39. Má-li soud hodnotit včasnost žádostí v nynější věci, v případě rozhodnutí IV žalobkyně v žádosti uvedla jako datum doručení posledního rozhodnutí soudu den 2. 10. 2025. Žádost žalobkyně byla žalované doručena 21. 11. 2025, tedy jedenáct dnů před uplynutím lhůty k podání ústavní stížnosti. V případě rozhodnutí V žalobkyně uvedla datum doručení posledního rozhodnutí soudu rovněž den 2. 10. 2025, stejně tak i žádost byla žalované doručena 21. 11. 2025, tj. shodně jedenáct dnů před uplynutím lhůty k podání ústavní stížnosti.
40. Podle soudu byly dotčené žádosti ještě včasné. Soud totiž nemohl přehlédnout výše uvedený judikturní vývoj, který v zásadě omezuje možnosti žalované označit žádost za nikoliv včasnou. Takovou možnost má žalovaná *toliko* v případech, kdy jde skutečně *a priori* o žádost podanou v době, kdy zbývá jen několik málo dnů do uplynutí lhůty pro učinění Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

předmětného úkonu. Soud musel zohlednit i případy dříve řešené správními soudy (srov. i rozsudek z NSS z 30. 1. 2025, č. j. 3 As 94/2023 - 33, dříve cit. rozsudek městského soudu sp. zn. 18 A 82/2025, či rozsudek téhož soudu z 17. 12. 2025, č. j. 6 A 103/2025 - 59), které se v zásadě shodují v tom směru, že žádost podaná do pěti dnů před uplynutím lhůty pro daný procesní úkon již objektivně není včasná, resp. dostatečná pro poskytnutí požadovaného úkonu. Jak již soud uvedl, NSS v rozsudku sp. zn. 6 As 293/2023 konstatoval, že posuzovaná objektivní nemožnost určit včas žadateli advokáta (tj. půjde o nikoliv včasnou žádost) je na místě v případech, kdy bude žádost podána v řádu *nižších jednotek dnů* před koncem lhůty pro učinění úkonu. Jedenáct dnů pak již podle soudu nelze považovat za číslo v řádu nižších jednotek dnů (srov. i rozsudek městského soudu z 10. 11. 2025, č. j. 17 A 62/2025 - 38, který považoval za včasnou žádost doručenou žalované šest dnů před koncem lhůty).

41. Je třeba dát za pravdu žalobkyni, že žalovaná u hodnocení včasnosti žádosti i přes zmíněnou judikaturu (zejména rozsudky NSS sp. zn. 9 As 122/2022, 1 As 23/2023 či 6 As 293/2023) zřejmě svůj přístup doposud nezměnila. Stále totiž včasnost posuzuje dle nepřipustných arbitrárních hledisek jako je čas advokáta na přípravu, nastudování věci apod., jak vyplývá z odůvodnění rozhodnutí IV a V. Do konce lhůty pro podání ústavní stížnosti zbývalo 11 dnů, nikoliv např. jen jeden den, jako tomu bylo v rozsudku městského soudu z 9. 12. 2025, č. j. 10 A 54/2025 - 50, bod 57. Soud pak musí přisvědčit žalobkyni, že v tomto ohledu jsou napadená rozhodnutí v zásadě nepřezkoumatelná. Je však třeba vzít v úvahu, že v případě rozhodování o (ne)určení advokáta za úplatu postačí pro zamítnutí takové žádosti toliko jeden z vícero důvodů svědčící pro jeho neurčení. Stejně tak platí, že ob stojí-li v soudním přezkumu alespoň jeden z žalovanou konstatovaných důvodů pro nevyhovění žádosti o určení advokáta, ob stojí napadené rozhodnutí v soudním přezkumu jako celek. Důvod pro neurčení advokáta z důvodu, že žalobkyně nepodala žádost včas, tak u rozhodnutí IV a V neobstojí. Pokud ovšem žalobkyně neprokázala odmítnutí jejího zastoupení ve věci dvěma advokáty, i nesprávné a nepřezkoumatelné posouzení včasnosti dvou posuzovaných žádostí na výrok rozhodnutí IV a V nemá žádný vliv. Proto ani nedůvodnost celé žaloby tímto nemohla být dotčena.
42. Závěrem pak soud uvádí, že zcela nerozumí námitce týkající se uplatnění nároku na náhradu škody dle zákona č. 82/1998 Sb. Obecně ale uvádí, že je samozřejmě zcela na žalobkyni, jestli takový nárok v občanském soudním řízení uplatní, nebo nikoli. Tato otázka však není předmětem nynějšího řízení. Tak či tak je třeba uvést, že dle § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. lze takový nárok uplatnit pouze, pokud bylo dané pravomocné rozhodnutí zrušeno nebo změněno příslušným orgánem (zde tedy soudem). V nynější věci napadená rozhodnutí žalované v soudním přezkumu obstála, soud neshledal důvod pro jejich zrušení a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

V. Závěr a náklady řízení

43. Na základě shora uvedených skutečností soud neshledal žalobu důvodnou. Proto ji v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I zamítl.
44. Výroky o náhradě nákladů II a III jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalované pak žádné náklady nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, který o ní též rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá NSS. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet NSS lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. dubna 2026

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.